

Antígones 2077

Aina de Cos

ESCENA 2. TESTIMONIS. FILLA i NETA

En un altre espai, en un racó, apareix una dona petita, senzilla, amb una mirada encara infantil i un somriure lluminós. Està nirviosa. Es toca els cabells un cop i un altre. És la FILLA d'un represaliat recordant des del fons del pou de la memòria. Quan està a punt de xerrar, es senten tres cops forts de porta seguits d'unes veus d'home.

Buenas tardes

¿Está tu padre en casa?

¿Tu padre es el carnicero?

FILLA.- Jo mateixa els vaig obrir la porta. Eren tres homes amb camisa blava molt ben planxada. Semblaven educats. Parlaven bé. Ara dorm, vaig contestar.

¿Cómo te llamas?

Necesitamos hablar con él.

Unas diligencias.

FILLA.- Els vaig dir el meu nom. Just acabàvem de dinar. Mon pare estava fent la becada. No crec que li agradàs que el despertassin, però això no ho vaig pensar fins just després, quan el meu dit apuntava cap a la porta de la seva habitació.

DONA FERIDA OBERTA.- La sang vessada és com l'escuma. Fa olor de sal. Les ferides sonen igual que les onades que es troben i xoquen cap al cel. Plouen cap amunt i volen. Són ferides obertes plenes de sal. Fan gust de ferro. Les dones ho sabem, això.

FILLA.- Quan sortíem a jugar, els nins del poble ens tiraven pedres i ens cridaven. Si a ton pare l'han mort, és perquè qualche cosa dolenta ha fet. Mon pare no era una persona dolenta. Però aquells nins ens perseguien i ens insultaven. Record que un dia amb una amiga li varem prendre un tros de pa amb sucre a una nina que passava. Imagina't. Varem sortir corrents. Sentíem que ens deien «sinvergüenzas», però ens era igual, ja teníem el pa a la boca. *(Riu. És una rialla fresca i innocent. Ens recorda la nina que va ser.)* Jo encara no he plorat. Ni una llàgrima. No sé per què. No em surten cap a defora.

DONA FERIDA OBERTA.- Un dia trist em despert amb un fera salvatge entre els ulls. Solituds per sempre. Solituds que caminen totes soles. Solituds que avui treim defora però que no se'n van.

FILLA.- Al poble no ens varen deixar vestir de negre. Ma mare es va passar molts d'anys anant a enterraments de persones que no coneixia. Es vestia de negre i es posava un mocador pel cap. Seia als darrers bancs. És així com el va plorar.

DONA FERIDA OBERTA.- Que senzilla és la mort. De cop ja no hi ets. Que senzilla i que injustament arrabassada. La mort no sap caminar lenta i apunyala.

FILLA.- Sabem on és. Sempre ho hem sabut. S'ha passat tota la vida sota terra, pobret meu. Vaig ser jo qui va obrir la porta. Vaig ser jo. Jo els vaig obrir la porta. Almanco, un osset. Vull que m'enterrin amb un os seu. Si només hi ha pols, idò amb mica de pols, tant m'és, però que sigui seva.

DONA FERIDA OBERTA.- Si cremassin els meus ossos amb la flama del ferro veurien que duc gravada la teva figura. Els morts bateguen al costat dels vius i són tossuts.

Apareix un nou testimoni recordant des d'un lloc endins en la memòria. Se la veu més desimbolta. Sembla tranquil·la. És la NETA d'un represaliat.

NETA.- El meu padrí vivia a una barriada de carrerons molt estrets quan va conèixer la meva padrina. Es varen enamorar de balcó a balcó, paraula a paraula, mirada a mirada. Segur que quan comença a agafar confiança, li xerra de l'illa on va néixer, de mars verdes i blaves, d'arena blanca. Paraules senzilles. Les mateixes que anys després omplirien les seves cartes des de la presó.

DONA ALÈ TRENCAT.- Sent un batec de cartes escrites des dels ossos, desgastades pel temps, paraules malferides, fragments de tendresa projectats cap el cel. Paraules senzilles.

PADRÍ DES DE LA PRESÓ.- «Esposa. Hija. Estoy bien. No os preocupéis por mi.»

DONA ALÈ TRENCAT.- Les presons arrosseguen la humitat del món. Cerquen un home. El persegueixen. Se l'empassen.

CARTA PADRÍ DES DE LA PRESÓ.- *«Estimada esposa, sirve la presente para decirte que me hallo en la cárcel. Puedes estar tranquila. Estoy bien.»*

DONA ALÈ TRENCAT.- Som una nina asseguda a la falda d'una padrina que parla d'amor, de balcons que es troben, de mirades que fugen. Camín amb ella per carrerons estrets omplint el buit que ha deixat la seva història no contada; el buit que deixa l'oblit per a poder recordar cada instant que compartiren; no allò que va venir després, això millor que no. Per si de cas.

NETA-ALÈ TRENCAT.- Si no ho dius en veu alta, no existeix; si no existeix, no fa mal. Si no fa mal, és més fàcil respirar.

NETA.- Record una fotografia ben grossa de les noces del meus padrins. Quan tenia devers 14 o 15 anys, vaig començar a demanar pel padrí. Ma mare es posava molt níviosa, així que vaig deixar de fer preguntes. No volia veure ma mare trista.

NETA-ALÈ TRENCAT.- Si no ho dius en veu alta, no existeix; si no existeix, no fa mal. Si no fa mal, és més fàcil respirar.

NETA.- Deixa els morts en pau, em deia ma mare. Deixa'ls fer. El teu padrí va morir a la guerra. Ja ha passat molt de temps. No hem de remoure el passat. Vull pensar en una guerra llunyana, però sé que no ho és. Vull saber qui era. Vull saber on és. Vull saber on és el meu padrí. No vull deixar els morts en pau. Això pens quan sent ma mare, però no dic res.

NETA-ALÈ TRENCAT.- Si no ho dius en veu alta, no existeix; si no existeix, no fa mal. Si no fa mal, és més fàcil respirar.

DONA ALÈ TRENCAT.- Abraçada al teu cos, com el tronc a la terra, amb totes les arrels i el coratge, em separa un abisme de sempre; una terra de sempre, on s'uneixen totes les sangs, on tots els ossos caigut s'alcen.

NÉTA.- Per a ma mare, son pare encara és viu. Ha refet la seva vida devora la mar, la mar que tant estimava. La meva padrina la mar no la podia ni ensumar. A

la casa que tenim devora la mar, mai no sortia, no passejava. Hi ha cactus a totes les finestres. Ella se'ls mirava sovint. Anys després vaig saber que a més de la mar, el meu padrí estimava els cactus; en tenien ca seva plena.

CARTA PADRÍ DES DE LA PRESÓ .- *«Recibe el cariño de tu esposo. Besos a la niña.»*

(...)

Antígones 2077/ Aina de Cos